

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 318. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm18997.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Selv Biskop *Isleif* satte En af sine Sønner, *Teit*, i Skole hos *Nadodd Vikings Ætmand, Hall* i *Høkedal*, en Historiker paa en Hals, der godt kunde huske, at *Thangbrand* døbde ham, da han kun var tre Aar, men i *Latinsk* Forstand aldeles "*ulærd*", og her møde vi *Are Frode*, som var *Teits* Skole-Kamerad i *Høkedal* og skar Pennen til Skrift paa Moders-Maalet—*Ares Islænder-Bog IX*. Fortalen til *Heimskringle*, der siden brugdes saa flittig, at Landet i det *Tolvte* og *Trettende* Aarhundrede blev fuldt af Bøger, som Bønder ikke blot kunde læse og forstaae, men for det Meste havde *selv gjort*. Til at "*skrive*" brugdes nemlig vel til jævnt Hold studerte Folk eller dog "*halvstuderte Røvere*", men kun som "*Skriver-Karle*", efter *mundtlig Tilsigelse* af dem, der enten selv havde sammensat eller lært af *Andre Viser* og *Sagn* paa Moders-Maalet, og det var næsten Allesammen, ligesom *Snorre Sturlesen, ustuderede* Krabater, der gav alle *Romere*, selv *Paver* og Kirke-Fædre, en god Dag. Dette Boglige Særsyn, ja halve Vidunder, hængde altsaa paa det Nøieste sammen med Rækken af *Islandske Skjalde* og *Saga-Mænd*, som, efter *Eivind Skalda-Spilders* Død, hvorved Mund-Harpen i Norge forstummede, begynder under *Hakon Hlade-Jarl*, med *Einar Skalaglam*, og slutter først efter *Hakon den Gamles Dage* (1260) med *Snorres Broder-Søn, Sturle Thordsen*, og begge Dele er saa *mageløse* i *Christenhedens* Historie, at det er soleklart, de er *Norden* eiendommelige, og lade sig kun forklare af *Nordens Aand* og den *Islandske Fri-Stat*. Man siger derfor med Rette, at disse *Islandske Draper*, udspækkede med Old-Nordiske Gude-Navne og Fabel-Vink, 319at *Eddas Snik-Snak* (Dæmesøgur) om alle *Aser* og, i det Hele, den *Islandske Dannelse* og Boglige Konst, var slet ikke "*Christelige*", men deels var *Livet* og *Bøgerne* i det *Tolvte* og *Trettende* Aarhundrede i Grunden fuldt saa *uchristelige*, hvor Man skrev slet *Græsk* og *Latin*, og deels er ingen Dannelse eller Boglig Konst *ægte*, med mindre den falder *naturlig*, saa det er ingenlunde det Nordiske Præg eller det fremstikkende Hedenskab, men kun det *Ubetimelige*, altsaa i Grunden *Unaturlige*, i en saa *tidlig Videnskabelighed*, der gjør den *Islandske Dannelse* og Literatur, saavel som Udflytningen og Fri-Staten, der avlede dem, til en *stor Feiltagelse*.